

Uit		In		Uit		In		Uit		In	
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
8-11-46	C.	13/11.	5/8	BIX	10/8	17/5-55	E/g	MEI 1955			
25.11.46	B.	30-11-46	4/9	lin	6/9						
20.12.46	B.	30.12.46	0/9	lin	13/9	2/9-50	PA	SEP 1955			
30.12.46	4.	14-1-47	20/9	lin	23/10	6/7-56	DPB	-6 JULI 1958			
3-4-47.	B.	20/5'	15/11	lin	28-1/8	DEC. 1957	D	20 DEC. 1957			
20/5'	4sm	22/5'	9/2-57	dis	21-28	MEI 1958	D	3 MEI 1958			
26/8	B.	17/9.	102/85	C	17/5	26 JUNI 1959	Ds	30 JUNI 1959			
50/10	4	2/11	29/4	C	5/6	15 SEP. 1960	Ds	16 SEP. 1960			
W 4 1/2-48	BIX	9/3-48	4/6	D	20/6	10 NOV. 1971	PA	7 DEC. 1971			
10/3-40	C	15/3	14/3	DIS	28/6						
15/3	4	16/3	27/6	IV	24/9						
16/3	C	31/3	20/9	D	29/12						
2/4	4	2/4	3-12	C	7-1	10/1-90	KJR/				
W 15/4	B3	19/5	31.52	D	20/8		Br.				
20/8	4	10/8	20/12	Dis	2/11						
18/8	C2	13/10	24/10-52	9/B	18/4						
naar		20/10	28/11-53	B/g	22/5						
13/10	B	12/11	10/5	Dis	5/12	DEC 1953					
29/10	4	24/11	11/1	CUN	11/1	15 JAN 1954					
12/11	CS	24/11	5/12	D	23/2 over	26 FEB 1954					
24/11	C	14/12	11/1	CUN	6/7-57	10 JULI 1957					
14/12	4	2/1/	21/1	C	21/9	22 SEP 1954					
14/3-49	B/3	15/3.	23/2 over	D	21/9	29 SEP 1954					
W 4/4	his	4/4	21/1	C	12/1						
11/5	4	1/5	23/2 over	D	12/1						
W 8/9	lin	9/9	6/7-57	Dis	12/1						
11/10	B	9/9	21/9	DIS	12/1						
W 10/10	B	10/10	21/9	DIS	12/1						
12/11	4	17/4	21/9	DIS	12/1						

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 455

NAAM: BOND ILLEGALE WERKERS

1. Aan Doc. Dit Dossier werd ongevraagd naar aanleiding van de verwijzing op PD 566 (RITTLEWSKI).

Door het grote aantal copien en andere niet terzake doende stukken is het dossier echter zeer moeilijk leesbaar.

Verzoekt hiervan een geordend geheel te maken. LD

Afdeeling C. 12-11-46.

A. Mr. Gbach v.

Copieën verwijderen.

Stukken in Chronol. Volgorde leggen.

3. In gerim. n.a.v. PD 566. Zie aanwijzing in dit P.D. CII 4-3-48 LD

4. Gezien ivm OD 869 (RVV Groningen) C3 24-3-48 C

5. Aan B III (dHr. Noppen) ter kennisname. Beheert deze bond thans geheel tot het verleden? C3 26-8-48

6. Aan B III (dHr. Noppen) of het besprokene. C3 12-10-48 LD

7. Aan C. Volgens de Hr de Meijer is deze op. reeds lang toe ziele. BIII 18/10/48
Laatst. bnf. hierover overbodig 2/2

8. Manuscr. 7 gerim. Gleyge C3 19-10-48 LD

9. Gerim. Gleyge. C3 7-12-48 LD

10. Bf. Ingerim i.s.m. C.D. 122976 - d.J.J.III - 19/12/47. LD

11. " " OD 1195 - C.V.L.V - 26/8-52 LD

I. No. 425/1950.

VERTROUWELIJK.

P.

Hilversum

93112 / 101

6.661
07/22/50

6.663

OP KAART
ACD/ 73
DAT: 10/11/50
PAR: 113

- 7 OCT. 1950
ACD/ 9433

Antwoord op: Uw schrijven dd.27-9-1950, no. 93122

Onderwerp: Vereniging "Verenigd Verzet 1940-1945",

Zoals bij Uw dienst bekend is, heeft de voormalige afdeling Hilversum van de Nederlandse Bond van Ex-politieke Gevangenen uit de Bezettingstijd, zich op een congres, dat in 1948 door die Bond te Utrecht werd gehouden, afgescheiden. Sindsdien bestaat te Hilversum slechts de Hilversumse Bond van Ex-politieke Gevangenen uit de Bezettingstijd, die geheel zelfstandig optreedt. Secretaris van deze Hilversumse Bond is de bekende Th.van der HORST; de bekende René SONNENFELDT heeft eveneens een bestuursfunctie.

/ Amsterdam
s.

Door de vroegere afdeling van de Nederlandse Bond - welke afdeling zich niet kon verenigen met de uitstoting van de communisten en naar aanleiding daarvan te Amsterdam de vereniging "Verenigd Verzet 1940-1945" oprichtte - is aan de (afgescheiden) Hilversumse Bond het verzoek gericht om zich bij hen aan te sluiten.

Uit betrouwbare en goed ingelichte bron is vernomen, dat van der HORST, op verzoek van de Amsterdamse vereniging, aldaar een vergadering heeft bijgewoond van de "Verenigd Verzet 1940-1945" en dat in verband daarmee de naam van v.d.HORST is vermeld in een door de Amsterdamse vereniging uitgegeven circulaire.

Het contact tussen de Amsterdamse vereniging en de Hilversumse Bond heeft echter slechts korte tijd geduurd; van een fusie of het stichten van een Hilversumse afdeling van "Verenigd Verzet 1940-1945" is verder geen sprake geweest.

Hilversum, 5 October 1950.

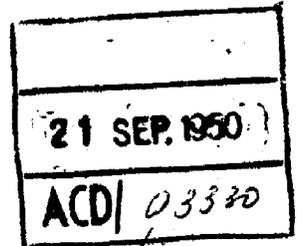
s.

Aan: H.B. *ms*
Van: B.IX.

Bijlage: 1.

666

*via aed.
non B.III*

Hierbij moge ik U een rapport doen toekomen betrekking hebbende op de v.m. illegaliteit te Groningen, mij ter hand gesteld door één van mijn relaties.

's-Gravenhage, 18 September 1950.

23.

g.

ENIGE AANTEKENINGEN OVER DE ILLEGALITEIT
IN GRONINGEN.

Zoals bekend was de B.S. samengesteld uit de drie samenwerkende organisaties O.D. K.P. en R.V.V. Op last van de bevelhebber der Nederlandse strijdkrachten moesten deze organisaties tot samenwerking komen.

De R.V.V. heeft zich om nader te begrijpen redenen vrijwel geheel als zelfstandig apparaat tijdens de bezetting, maar ook daarna doen gelden. De aanwezige Commandant van Gewest Groningen, de Heer van Til (van de O.D.) werd door de R.V.V. niet erkend. De gelukkige omstandigheid deed zich voor, dat een z.g. overkoopelingscommandant werd gevonden in den Heer Schrijvershof, die door de R.V.V. wel werd erkend, maar waar tegenover stond, dat de Heer Schrijvershof de R.V.V. als zelfstandig apparaat heeft gehandhaafd.

De eigenaardige verhouding kan geïllustreerd worden met de volgende feiten:

De R.V.V.ers weigerden Oranje-banden te dragen. De R.V.V. heeft van de periode na de bevrijding alleen de financiële verantwoording aan de B.S. overgedragen, terwijl van het gevoerde beleid commando- en voeringbeheer de stukken niet zijn overgegeven aan de B.S.instanties. Deze bescheiden berusten waarschijnlijk bij de nog bestaande R.V.V.

Opgemerkt dient te worden, dat er van O.D. en K.P. zijde enerzijds en van de R.V.V. zijde anderzijds voor de bevrijding geen wederzijds contact werd gewild. Het bezwaar bij de O.D. en voornamelijk bij de K.P. was het feit dat de R.V.V. grotendeels in handen was van de communisten. Bij de bevrijding op 15 April 1946 traden dan ook de B.S. (dit is O.D. en K.P.) en de R.V.V. afzonderlijk op. De R.V.V. droeg eerst witte banden met het woord politie, later R.V.V. banden, waarop met zwarte letters stond "Oranje".

De hoofdreden, waarom de R.V.V. formeel onder de Heer Schrijvershof als overkoopelings-commandant werd ingeschakeld, was alleen om betaling te verkrijgen. De R.V.V. stond zelfstandig onder leiding van een zekere de Geus. Deze Heer de Geus, werkzaam in het verzekeringsbedrijf, tesamen met Toon de Vrij en Nachtegaal vormen nu nog de top van de R.V.V.

De R.V.V. blijkt nu nog te functioneren, hetgeen o.a. blijkt uit het feit, dat de Geus tot begin Maart 1946 tekende als commandant van de R.V.V. Toen per 1 November de beurs werd opgeheven werden door de R.V.V. alle administratieve bescheiden gehouden, behalve de betalingslijsten. De leden van de R.V.V. hebben echter wel de drie-maandsverklaring getekend.

Wat betreft de bewapening kan worden opgemerkt dat, voor zover bij de B.S. bekend, geen wapens aan de R.V.V., afkomstig van de officiële droppings, zijn geleverd. De wapens die de R.V.V. had zijn afkomstig van kraken en oorlogsbuit.

Het verdient evenwel de aandacht dat vele R.V.V.ers toch in het bezit waren van gedropte pistolen.

Opmerking verdient nog het volgende:
De R.V.V. had een eigen P.O.D. en K.P.

le B.I.W.

In de provincie Groningen wordt de B.I.W. algemeen vereenzelvigd met de R.V.V. Aangenomen mag worden, dat de B.I.W. zo niet een voortzetting dan toch wel een exponent of een zeer nauw verwante organisatie van de R.V.V. is.

De R.V.V.ers noemen de leden van B.I.W. weggetrapte communisten. De Geus geeft dan ook voor geen lid te zijn. De leiding van de B.I.W. bestaat, voor zover bekend, uit Kalk, Beukers, Albers.

Vast staat, dat Kalk en de Geus nauw relatie onderhouden, hoewel dit door beiden getracht wordt te ontkennen.

De B.I.W. is overwegend, zo niet geheel communistisch. De leiding is zeer zeker in communistische handen.

De B.I.W. gaf een maandorgaan uit nl. "Ons Tribunaal", redactie en administratie adres Oosterwegstraat 8, te Groningen. Voor zover bekend, zijn hiervan 5 nummers verschenen.

De B.I.W. had haar algemeen Secretariaat gevestigd aan de Zaagmuldersweg 110b te Groningen.

In de stad Groningen had de B.I.W. drie auto's rijden, waar o.a. op stond B.I.W. opsporingsdienst. Deze auto's waren voorzien van een rijvergunning van de R.V.I. Het is in Groningen bekend, dat de B.I.W. in het bezit is van wapens. Het is namelijk meerdere malen voorgekomen, dat colporteurs van "Ons Tribunaal" met sten-gun gewapend dit blad op straat verkochten. Daar de R.V.V. (B.I.W.) officieel van de B.S. geen wapens ontvangen heeft zal de R.V.V. dus nog over een aanzienlijk aantal vuurwapenen beschikken.

Het aantal leden van de B.I.W. wordt in de stad Groningen op ongeveer 1000 geschat, waaronder naar men zegt enige tientallen behorende tot het politiekorps Groningen.

Het geval Vos.

Wvd. Commissaris van Politie te Groningen.

Hieronder volgt een rapport van de Heer Eilander.

"Door de politie te Groningen werd aangehouden een wagen van de B.I.W. rijdend onder No. A. 23476. De berijder met inzittende werd gesommeerd mee te gaan naar het politiebureau. Dit werd aanvankelijk geweigerd, maar nadat een majoor enige rustige woorden had gesproken gingen de Heren mee. Aangekomen op het politiebureau werden de beide Heren gearresteerd.

In de loop van de avond gingen een aantal gewapende B.I.W.ers naar het huis van Kapitein Vos, (26 naar medegedeeld wordt) twee gingen naar binnen en sommeerden de Kapitein Vos de gearresteerde B.I.W.ers los te laten.

Na enig heen en weer gepraat, gaf Vos telefonisch opdracht de gearresteerden los te laten, wat inderdaad gebeurde. Hierna werd de blokkade voor het huis van Kapitein Vos opgeheven en de gewapende B.I.W. trok weer af.

Enige dagen daarna had de B.I.W. een vergadering belegd in Winschoten. Na afloop van de vergadering werden de leiders door de politie verzocht mee te gaan naar het politiebureau. Hetgeen geweigerd werd. In de loop van het gesprek kwamen meerdere politie-agenten en marechaussee's binnen. Er werd besloten samen naar het politiebureau te gaan, wat gebeurde.

Zo gingen 16 B.I.W.ers naar het bureau. Daar aangekomen werd door een hunner de vraag gesteld, wat de bedoeling was. De dienstdoende officier deelde hun mede, dat: Kapitein Vos uit Groningen had opgebeld, dat een aantal zwaargewapende B.I.W.ers uit Groningen een vergadering hadden belegd in Winschoten en dat deze Heren ontwapent~~d~~ moesten worden. Zonder meer liet de officier hen na deze mededeling w~~er~~ gaan.

Betreffende de B.I.W. het navolgende:

De kopstukken van de B.I.W. zijn zonder meer communisten; wanneer er nog enkele zijn, die voor anders denkend door- gaan, dan is dat schijn. Deze kopstukken zijn vrijwel dezelfde als die destijds een voornamen positie in de R.V.V. innamen. De B.I.W. is ontstaan, doordat enkele rumoerige elementen het met de gang van zaken betreffende de zuivering niet eens waren, hetzij terecht of ten onrechte. Het merendeel van de B.I.W. moet beschouwd worden als zeer links georiënteerd. Zo niet uitgesproken communis- tisch.

Het bij U bekende blad "Ons Tribunaal" door hun uitgegeven met geen ander doel dan zo nu en dan iemand aan de kaak te stellen en naar hun mening foutieve toestanden te hekelen.

Ze beschikken over enkele auto's die als reclame B.I.W. (Bond illegale werkers) Afd. Opsporingsdienst. Uiteraard moeten deze mensen dus over een behoorlijke kas beschikken, want er moeten mensen uitbetaald worden, de krant moet betaald, auto's enz. De mening van sommige B.I.W.ers is dat 80-85% van de gezagstroepen achter de B.I.W. staat (dit betreft district Groningen). Voorts zouden 40-45% communisten zijn. Bijde ramingen lijken mij te hoog. ~~Est~~ staat evenwel, dat ~~het~~ voor een groot gedeelte juist is. Volgens mededeling, en dit is wel juist, zijn 69 agenten van politie hiervan lid.

Nu over het algemeen nasporingen worden verricht naar het doen en laten van de B.I.W. worden de gegevens al schaarser, men hult zich in een waas van geheimzinnigheid.

De B.I.W.ers, die op tournee zijn, hetzij voor verkoop Tribunaal of propaganda, zijn meestal goed gewapend. Hiermede komen we weer terug bij het punt van uitgang namelijk R.V.V.

De R.V.V. is nooit toegelaten in het driehoeksverbond, ten tijde van de bezetting.

De R.V.V. werd beschouwd en dit zeer terecht, althans voor de provincie Groningen als een communistische organisatie, mensen die naast hun lidmaatschap O.D. R.V.V.er waren, verlieten al spoedig na oprichting de R.V.V.

Bij de formering van de N.B.S. uit K.P., O.D. en R.V.V. werd dus zoals gezegd R.V.V. buitengesloten. Steeds is dit zo gebleven, ook na de bevrijding ofschoon hen wel sommige taken werden toegewezen. Nooit heeft een R.V.V. er de bekende voorgeschreven band (oranjekleur met zwarte opdruk) willen dragen, dit uit voor hen principiële overwegingen. Ten tijde van de bevrijding traden zij zeer eigenmachtig op. R.V.V. had zijn eigen P.O.D., zijn eigen ploegen om iemand gevangen te nemen. Deze R.V.V. groep is nooit door de B.S. bewapend, toch waren ze het, en goed. Officieel zijn er door hen geen wapens ingeleverd. Steeds zijn ze langs omwegen hiervan ontdaan. D.w.z. van de wapens, die bekend waren. De grote partijen wapens, vooral stens, M.P. pistolen en handgranaten, daarvoor bestond bij het R.V.V. grote belangstelling en naar mijn mening zijn dan ook veel van die soort wapens in hun handen gevallen en gebleven en het is hieruit, dat de B.I.W. bewapend is, wordt of kan worden.

Groningen, 21 Februari 1946,

w.g. A. Eilander.

Hierbij dient het volgende te worden opgemerkt:
Bij deze overval ten huize van de Kapitein Vos kan zo goed als vaststaand worden aangenomen, dat Kalk en Raadjes hierbij zijn geweest.

Ten aanzien van de Kapitein Vos volgende opmerkingen:
Is tijdens de bezetting in Groningen gekomen als kapitein; politiek goed; heeft geen verzetswerk gedaan; tijdens de bezetting slap figuur.

Is waarschijnlijk door de Hoofd-commissaris Buyning, die door de zelfmoord van de Heer Buyning, die een week voor 18 April gepleegd werd, werd de Heer Vos, wnd. commissaris.

De verbindingsofficieren van de staf van de Prins, de kapiteins Bruynings en Legger waren op de hand van de Heer Vos.

Toen de overval ten huize van de Heer Vos mij bekend werd, is dit door mij mondeling gerapporteerd aan Hoofd C.A.B. Deze heeft dit waarschijnlijk bij zijn Chefs gerapporteerd en zijn de beide verbindingsofficieren waarschijnlijk gevraagd geworden, daar zij destijds hun werkzaamheden in Groningen hadden, over dit geval advies uit te brengen. Eveneens kan worden aangenomen, dat de Burgemeester van Groningen ook over deze kwestie geraadpleegd is.

Als resultaat werden enige tijd daarna in Groningen ongeveer 30 personen gearresteerd, onder welke Kalk en Raadjes, die echter na enige dagen weer werden vrij gelaten. De gearresteerden hadden voor het overgrote deel waarschijnlijk met deze affaire niets te maken, waardoor in feite met deze arrestatie misgeslagen is. Het is m.i. toe te schrijven aan de verkeerde voorlichting omtrent de feitelijke situatie in Groningen, die door genoemde officieren en andere autoriteiten werd gegeven.

Hier was kennelijk sprake van een sterke voorpost der communisten, die deze vooruitgeschoven post nu door de persoon van Kalk te verloochenen hebben teruggetrokken, waardoor het onmogelijk is geworden de hand te leggen op of inzicht te krijgen in een sterke illegale communistische kern.

Vervolg.

Ten aanzien van Kalk wordt opgemerkt, dat hij lid is van de R.V.V. Kort na de bevrijding is Kalk eens bij de Prins geweest volgens eigen zeggen en heeft hij in ieder geval een verklaring gekregen van de Heer Tuyt van Serooskerke, waarin autoriteiten verzocht werden hem alle medewerking te verlenen bij onderzoeken en verhoren in interneringskampen enz. af te nemen.

Van deze verklaring heeft Kalk in zoverre gebruik gemaakt, dat hij tijdens de B.S. periode als z.g. officier toegevoegd bij de B.S.M.P. werd ingeschakeld. Dit gebeurde op 3 Augustus 1945 op last van de Gew. Commandant, de Heer Schrijvershof, naar aanleiding van de verklaring ondertekend door Tuyt van Serooskerke.

Langzamerhand heeft hij in dit verband een leidende positie weten te verwerven en werd als zodanig ook in zekere zin erkend, hetgeen moge blijken uit het feit, dat o.a. de Auditeur Militair van Arnhem onderzoeken opdroeg.

Einde Januari 1946 is door mij bij mijn inspectie te Groningen aan de werkzaamheden van deze persoon een einde gemaakt, daar deze in feite sinds November 1945 geen bevoegdheid meer bezat en hun optreden van dien aard was, dat botsingen met burgerlijke en rechtelijke instanties onvermijdelijk waren. Tegelijkertijd werd van de zijde van de Generale staf geïnformeerd naar de werkzaamheden en bevoegdheden van deze Heren.

Opgemerkt dient te worden, dat klaarblijkelijk de Auditeur Militair van Arnhem niet op de hoogte was van het feit, dat deze Heren geen enkele commissie meer hadden.

Het is bovendien nog zeer de vraag of deze Heren de inbeslaggenomen goederen, bescheiden e.d. bij hun ontslag ingeleverd hebben.

Een onderzoek door twee leden der koninklijke Marechaussee, ingesteld naar hun militaire gedragingen, schijnt zodanig uitgevallen te zijn, dat van vergrijpen of misdrijven in militaire rechterlijke zin niet gesproken kan worden.

Utrecht, 3 Juli 1946
De Res. Kapitein der
Infanterie.

W. Nieuweboer.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 27 September 1950

No.: B93122

n.a.v. schr. van Haarlem 93122 z.Co

Ond.: Vereniging "Verenigd
Verzet 1940-1945".

IIIp/h 3

VERTROUWELIJK

UITGEBOEKT

~~Uitg.~~ DGW

Rappel

Antwoord

Naar uit betrouwbare bron werd vernomen, werden in de laatste tijd te Uwent pogingen in het werk gesteld om te komen tot oprichting van een afdeling van de vereniging "Verenigd Verzet 1940-1945". In dit verband werden de namen genoemd van Theodoor van der HORST, geb. 17.5.1889 te Amsterdam; en René SONNENFELDT, geb. 15.2.1925 te Amsterdam, beiden wonende te Hilversum.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berichten of genoemde pogingen met succes bekrond werden en mocht dit het geval zijn, mij in kennis te willen doen stellen met de personalia en politieke antecedenten van de bestuursleden, het ledental en verder van belang zijnde gegevens van deze afdeling.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J. G. Crabbendam

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te
HILVERSUM.

14/0036

IX

6.663
01.14

Datum bericht: 18 Juli 1950.

Bron: betrouwbaarheid niet te controleren.

Inhoud: idem

Copei:--

Actie:--

OP KAART
ACD/ 75
DAT: 10/11/50
PAR: W

Vertrouwelijk

18 SEP. 1950

ADP 23122

René SONNEVELDT, Adelaarstraat 40 Hilversum, is de natuurlijke zoon van de duitse Sonneveldt en van de tijdens de bezetting omgekomen jood Drielsma.

Hij heeft een vreemdelingenpas.

Hij is vertegenwoordiger van de Metallic Industry en zit regelmatig in het buitenland.

Hij is gehuwd en heeft 2 kinderen. Het huwelijk is slecht en hij heeft omgang met andere vrouwen.

Hij zou een "potentieel chanteur" zijn.

Tijdens de bezetting nam hij actief deel aan het verzet (onbekend bij welke groep).

Na de bezetting toonde hij sympathie voor het communisme. Na de uitzetting van communisten uit de Expose sloot hij zich aan bij "Verenigd Verzet", waarvan hij thans een actief medewerker zou zijn.

Hij is zeer bevriend met zekere v.d.Horst ("Oom Theo"), lid CPN en een der organisatoren van "Verenigd Verzet".

De laatste tijd hebben bij v.d.Horst veel besprekingen plaats, die een geheim karakter dragen. René, die in andere gevallen nog wel eens vertrouwelijke mededelingen aan zegsman doet, laat zich over deze bijeenkomsten zeer weinig uit.

Hij bezit een revolver, die hij meermalen aan goede bekenden heeft laten zien en zou liggen in een lade van een kast.

Ook v.d.Horst zou een revolver bezitten.

(Ter beveiliging van zegsman, is dit bericht niet aanstonds doorgegeven en is Hilversum dezerzijds niet onderricht).

A 15-9-1950.

Aan

Hoofd B.V.D.

den Haag.

Heer

X 1

X 1

B.

Onderwerp :
Verslag Bijzondere leden-
vergadering B.O.I.W.

Amsterdam, 19 October 1948

Volgno.

26 OCT. 1948

ACD/4/8220

De Amsterdamse Bond van Oud-Illegale Werkers belegde op Maandag, 18 October 1948, des avonds te 20 uur, in Krasnapolsky, Warmoesstraat te Amsterdam een Bijzondere Ledenvergadering met als enig agendapunt :

Verkiezing van een nieuw Hoofdbestuur. *aan 74 leden*

De leden waren voor deze vergadering uitgenodigd door verzonden convocaties.

Bij de opening door de voorzitter H.U. van de Weg waren aanwezig 74 leden, waaronder 6 vrouwen en 1 militair in uniform gekleed in de rang van sergeant. Er waren geen jeugdige personen.

Hij memoreerde, dat de toestand van de bond en het orgaan van de bond (Ons Baken) zorgelijk was, en stelde onmiddellijk de candidaatsbespreking aan de orde.

Candidaat gesteld waren : H. van Asselt, M. van Hasselt, J.D. van Turenhout, H.U. van de Weg, J.P. van Hoften,

Onderstreepde o.h. - 1 J. Bodegraven, H. Nak, Gerard Bosch, Verheul, Jacobson, Vijverberg, K.F. Kief, G. Groenewoud, H. Pekelharing en mevrouw Wijsmuller-Meijer.

Het woord werd daarna enkele malen gevoerd door :

- Optreden op kaart met "geven blijven Communisme heid"*
  - * Gerardus Bernardus Bosch, geboren te Amsterdam, 14.2.1919, wonende Rivierenlaan 16 huis ;
  - * Hendricus Nak, geboren te Amsterdam, 2.2.05, chauffeur, wonende Bestevaerstraat 65-III ;
  - * Johannes Gerhardus Schrijver, geboren te Zwolle, 9.4.1898, distributie-ambtenaar, wonende Heemstedestraat 33-I ;
  - * Dirk Jan van Zanten, geboren te Haarlemmermeer, 8.6.1921, vertegenwoordiger, wonende Bennebroekstraat 28-II en
  - * Gerardus Veldhuisen, geboren te Amsterdam, 23.10.1908, landmeter P.W., wonende Marnixkade 74-III, allen te Amsterdam.

Vgt. spreken Zij bestreden de candidatuur van de heer Van de Weg, omdat deze zich in het orgaan op anti-communistische wijze had uitgelaten en uit hun betoog bleek een duidelijke communistiche gezindheid. Zij bevalen o.m. als hoofdbestuurders aan : Van Hoften, Turenhout, Nak, G. Bosch, Bodegraven.

o.h. De voorzitter verklaarde daarna, dat z.i. geen communisten in het hoofdbestuur zitting mochten hebben, waarbij hij gesteund werd door B. Diamant, die zeide, dat juist de aanhangers van de C.P.N. de politiek in de B.O.I.W. gebracht hadden.

De verkiezingen hadden uiteindelijk tot resultaat dat in het hoofdbestuur gekozen werden :

- met functie ophoort.*
  - H. Pekelharing - voorzitter.
  - J. Bodegraven - secretaris.
  - Mevr. Wijsmuller-Meijer - penningmeesteresse.
  - J.P. van Hoften - voorzitter ballotage-commissie.
  - K.F. Kief - hoofdredacteur "Ons Baken".
  - H. van Asselt - lid
  - M. van Hasselt - lid
  - J.D. van Turenhout - lid
  - H.U. van de Weg - lid.

De vergadering werd te 23 uur door de nieuw-gekozen voor-

207

zitter gedoten. Zij had een rustig verloop.

H.5.

PERSONALIA, voor zover dezerzijds bekend.

- BOSCH, Gerardus Bernardus, geb.Amsterdam, 14.2.1919
(eerder opgegeven)
- *| DIAMANT, Bernard, geb.Amsterdam, 6.6.1879
(eerder opgegeven)
- *| HOFTEN, Jan Piet van, geb.Utrecht, 4.6.1890
(eerder opgegeven)
- *| KIEF, Karl Friedrich, geb.Rotterdam, 20.5.1908
(eerder opgegeven)
- *| MEIJER, Geertruida, e/v J.F.Wijsmuller, geb.Alkmaar, 21 April
1896, won. Nassaukade 125-III, alhier.
In 1947 gemeenteraadslid Amsterdam voor de
Partij v.d. Vrijheid. Reeds vanaf 1946 pen-
ningmeesteresse B.O.I.W.
- NAK, Hendricus, geb. Amsterdam, 2 Februari 1905
(eerder opgegeven)
- SCHRIJVER, Johannes Gerhardus, geb. Zwolle, 9.4.1898
(eerder opgegeven)
- *| TURENHOUT, Johan Daniël, geb. Amsterdam, 22.6.1893
(eerder opgegeven)
- VELDHUISEN, Gerardus, geb. Amsterdam, 23.10.1908
(eerder opgegeven)
- *| WEG, Henricus Ursinus van de, geb.Dordrecht, 10.10.1894,
koopman, wonende Titiaanstraat 18 bv., al-
hier. In 1946 redacteur Ons Baken, orgaan
van de B.O.I.W. Sedert Februari 1948 vice-
voorzitter B.O.I.W.
- ZANTEN, Dirk Jan, geb. Haarlemmermeer, 8.6.1921
(eerder opgegeven)

Onderwerp; Verslag huishoudelijke vergadering der B.O.I.W. Velsen, gehouden op 23-9-48 in het Patronaatsgebouw te IJmuiden-Oost.

Aanwezig; 7 hoofdbestuursleden, en 26 leden van de kringen IJmuiden, Velsen-Noord en Santpoort. (Gehele ledental ongeveer 160 leden.)

Velsen-
IJmuiden, Velsen-
Noord en Santpoort.
- 6 OCT. 1948
ACD | 76782

IIII

Nadat de vergadering door de 2e voorzitter, C. Mulder, wonende Brederoodseweg 79 Santpoort, gemeente Velsen, was geopend, gaf deze nogmaals een korte uiteenzetting van het herziene standpunt van het hoofdbestuur. (Zie bijlage.)

IIIX

Hierna werden door C. Spoor, Hoofdstraat 17 Santpoort, gemeente Velsen, de notulen van de vorige vergadering voorgelezen en na enkele op- en aanmerkingen goedgekeurd.

Vervolgens gaf C. Spoor een korte toelichting over het verleden, heden en toekomst van de B.O.I.W. hiermede aantonend dat de besluiten welke in de laatste vergadering ten opzichte van de communisten waren genomen, organisatorisch onjuist waren. De kringbesturen wilden na nadere bespreking hierop terugkomen en spreker bracht thans de vraag naar voren; "Moet de B.O.I.W. blijven voortbestaan, met de communisten, of ontbonden worden". De vergadering zou hierover moeten beslissen door stemming.

Nadat eerst over de stemming, of deze mondeling of schriftelijk zou geschieden, was gestemd, (22 voor mondelinge, 10 voor schriftelijke, 1 niet stemgerechtigd.) bleek bij mondelinge stemming dat 6 tegen, 4 blanco en 23 voor het voortbestaan van de B.O.I.W. stemden, zodat hierna voor het eerst in het bestaan van de B.O.I.W. Velsen de statuten en reglementen konden worden vastgesteld.

op kant
of
in
IIII
XIX
IIIX

Bij verkiezing van een nieuw hoofdbestuur, werden Mulder als voorzitter, en C. Spoor als secretaris, bij acclamatie gekozen. Commissarissen werden R. Wilaschut, Hagelingerweg 12, C. Beentjes, de Genestetlaan 20, H. Roelofs, Savornin Lohmanlaan 4, M.W. Jonker, Bloemendaalsestraatweg 135 en A. Clazing, Doodweg 27a. Deze personen staan bekend als niet-communisten.

De kringbesturen van Santpoort en Velsen-Noord zouden door de eigen kringleden worden gekozen, terwijl het kringbestuur van IJmuiden op deze vergadering reeds werd gekozen.

Ook de ballotage-commissies zouden door eigen kringen worden gekozen. Tenslotte werd gekozen een kascommissie.

Van de rondvraag werd geen gebruik gemaakt. De vergadering was zeer rustig verlopen.

XIX

IIIX

IIIX

Voorzover bekend, waren als "links-georiënteerde" aanwezig Nicolaas ten Grotenhuis, geb. 7-12-76, wonende Terrasweg 44 te Santpoort, gem. Velsen, en Jacobus Smit, geb. 7-12-03 te Deventer, wonende Tuindersstraat 125 IJm-Oost en tenslotte Hendrikus Arnoldus Prenen, geb. 14-12-99 te Haarlem, wonende Schröder van der Kolkweg 22 te Bloemendaal. Gegevens over deze personen zijn reeds verstrekt.

Rondschrijven aan alle leden.

Ergens moet ons hart toch wel dat zwakke plekje hebben voor het, hecht en onverzettelijk blok, dat wij in de organisatie van de oud illegaliteit wilden zien, waardoor wij er ondanks tal van teleurstellingen, toch steeds weer weer toe kwamen het nog eens te proberen. Zouden wij er anders in geslaagd zijn de Bond door de vele kinderziekten heen te halen? Deze zinsneden troffen wij aan in een Maandblad van de B.O.I.W. Haarlem en is deze ook volkomen van toepassing op onze afdeling. Ook hier evenals elders is de belangstelling voor de oud-illegaliteit geweldig aan het tanen. Waarom toch zult U zich afvragen? Och het is deels wel begrijpelijk. Velen hebben zich weer gewend tot hun politieke of religieuze partijen en doen daar verdienstelijk werk in hun omgeving. Anderen worden weer opgehaald in vakbonden of clubs en ten slotte eischt het dagelijks werk ons gelukkig eveneens weer op. Er zijn er die meenden dat toen de oorlog afgelopen was dat het met de illegaliteit gedaan was. Natuurlijk dat was ook zoo, doch daarom zijn wij dan ook geworden een bond van oud illegalen. En heeft deze reden van bestaan???? JA, en hier draait nu alles om. Elke ingewijde zal direct beamen dat het juist aan de verdeeldheid en het niet volkomen schouder aan schouder staan, te wijten is, dat wij allen deop de een of andere wijze met de illegaliteit tijdens de bezetting iets te maken hebben gehad, na de oorlog te weinig invloed op ons zoo na aan het hart liggende kwesties hebben kunnen uitoefenen. We denken aan de rechtspraak van al diegenen die min of meer met de Duitsers geheuld hebben en nog zovele andere gevallen. U kent ze toch, waarom moeten wij het hier weer zeggen. Wie is tevreden over de gang van zaken, die wij ons zoo geheel anders hadden voorgesteld? Het gehouden Congres in Amsterdam in het begin van dit Jaar en de Federatievergadering enkele maanden geleden, die bijeen was geroepen naar aanleiding van de vrijlating van Schreier, waren voor ons die dagelijks nog midden in ons werk der oud-illegaliteit opgaan het duidelijkste bewijs dat alle oud illegalen terdege in verenigingsverband bij elkander moeten blijven en Landelijke bundeling van alle organisaties op dit gebied dringend noodzakelijk is.

Gelukkig zijn wij wat dit laatste betreft eindelijk en hopelijk nog niet te laat op den goeden weg. Doch er is meer. Zijn wij niet tegenover onze gevallen vrienden en allen die voor de vrijheid hebben gestreden verplicht daar waar het nodig is, in de bres te springen?

Wij mogen niet nu reeds vergeten wat geweest is. Telkenjare rust op ons, oud illegalende taak en de plicht aan de Gemeenschap te laten zien wat men verschuldigd is tegenover hen die niet meer zijn of tegenover hen die achter bleven en steun of bijstand behoeven. Het is daarom dubbel jammer dat enkelen hun persoonlijke idealen in onze bond meenden te moeten uitdragen, idealen die op een geheel ander terrein lagen en liggen. En dat dit kon plaatsvinden, dat vond in hoofdzaak de oorzaak dat er teveel op losse schroeven werd gewerkt door onze bond, niet volgens een omliggend plan, zonder reglementen. Daardoor kon een ieder teveel de stempel van zijn persoonlijke overtuiging op onze organisatie zetten.

Daardoor zijn wij, en wij erkennen dit volmondig op onorganiserische wijze tot de vergadering gekomen op 16 Juni j.l. in Ymuiden-Oost, waarop besloten werd dat een zekere groep van onze medestrijders tijdens het verzet, geen lid meer van de B.O.I.W. Velsen konden blijven.

Let wel van Velsen. Dit was niet overeenkomstig een Landelijk besluit, doch is geworden een zuivere Afdelings aangelegenheid.

En waarom moeten zij verdwijnen? Alleen omdat zij een politiek voor staan die niet de Uwe of de onze is? Neen ten deele was het dit.

Want het besluit werd alleen genomen tegen hen die lid zijn van de C.B.N. doch zij die geen lid hiervan zijn doch wel deze politiek onderschrijven, wat moest daarmee geschieden? Ziehier reeds de eerste moeilijkheid die zich voordoet. Wanneer er sprake is van uitsluiting uit onze bond moet dit op grond gaan van reglementen en, die waren en zijn er niet.

Wel werd aan de hand van zekere reglementen die nimmer door ons waren onderschreven en dan ook tot een andere organisatie behoorden geprobeerd een oplossing te vinden, doch juist was dit geen zins. Alleen het feit dat wij persoonlijk anti deze of gene politiek zijn, mag en kan geen aanleiding zijn.

zie vervolg,

vervolg rondschrijven.

voor onze Bond hen er uit te stoten, temeer niet omdat wij nimmer gewild hebben dat er een politiek stempel op onze Bond zou komen. En met het besluit op de gehouden vergadering die wel een eenigzins ~~stomatid~~ dramatisch verloop had, hebben wij nu politiek positief binnen gehaald. Trouwens de uitslag die 20 tegen 31 voor was liet voldoende ruimte om te laten zien dat slechts iets meer dan de helft van de aanwezigen voor dit voorstel was.

Kort na deze vergadering hebben dan ook de gezamenlijke kringbesturen op initiatief van kring Ymuiden, waarmede geen overleg was gepleegd voor de uitschrijving van de bewuste vergadering wederom besprekingen met het hoofdbestuur van Velsen gevoerd en moeten zoowel ~~Vôr~~ als tegenstanders volledig erkennen dat niemand dit verloop heeft bevredigd. Integendeel er zijn persoonlijke kangeligheden naar voren gekomen die beter achterwege hadden kunnen blijven, want zij hebben de goede oude vriendschap verstoord. Doch vrienden het is nóg niet te laat. Wij allen zoowel voor als tegenstanders willen zoo niet doorgaan in deze onbevredigende toestand.

Ook de meest persoonlijke voorstanders van de uitwijzingsgedachte zijn uit zichzelf terug gekomen op hun zienswijze.

Ook zij willen bijdragen tot oplossing van de huidige toestand.

En zie hier, dat is nu wat er in onze Bond moet leven. Een ieder kan doen en laten buiten onze Bond wat hij wil doch zal nimmer zijn stempel op onze Bond mogen of kunnen liggen.

Wie zijn politiek inzicht in onze bond wil invoeren zal en moet een tegenstander in ons allen vinden, want dan kon er reden zijn om hem te ruysen. Doch daarvoor is nodig dat wij kunnen grijpen naar bepalingen die dat mogelijk maken.

De gecombineerde besturen hebben daarom besloten een reglement samen te stellen waarvan U hierbij een concept vindt.

Wij vertrouwen erop dat het ieders instemming zal hebben en dat al onze oud illegale vrienden, zowel zij die vanaf de bevrijding lid waren als zij die nog geen lid zijn geworden thans in onze gelederen blijven en komen zullen. Het zal nodig zijn dat de zaken tevens energiek worden aangepakt en wij nu definitief de oude rommel eens kunnen opruimen.

Er is financieel nog het een en ander te regelen, laten wij ~~er~~ aan de vooravond van deze reorganisatie thans weer eens eendrachtig staan en met elkaar schouder aan schouder de B.O.I.W. nieuw leven inblazen.

Komt allen op de vergadering, op Donderdag 23 September a.s.
Toont nog eenmaal Uw belangstelling voor de goede zaak.

C. Mulder wnd. voorzitter

C. Spoer secretaris

Mej. C. H. J. van Broekhuijsen penningw.

Pater Pontianus } Afd. Ymuiden

H. Roelofs

M. W. Jonker } Afd. Santpoort

H. A. Prehen }

F. Walthuis Afd. Velsen-N

7010
COMMISSARIAAT VAN POLITIE

VELSEN

TE IJMUIDEN

~~SECRET~~
VELSEN, 3 September 1948.

No. G. 141 Geheim.

Bijlagen: een

Bericht op schrijven dd. 16.8.48

Lr. - No. 40167-co

Onderwerp: B.O.I.W.

Vo

7 SEP. 1948

ACD 45446

In verband met Uw nevensvermeld schrijven bericht ik U, dat de argumenten, welke tot wering van de communisten uit de B.O.I.W. afd. Velsen, hebben geleid zijn samen te vatten in een door de voorzitter Marcelis gehouden betoog, waarin spreker scherpe ~~critiek~~ critiek uitoefende op de communistische partij ~~tan~~ ten aanzien van de binnen- en buitenlandse politiek. Zijn argumentatie was voornamelijk gebaseerd op de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije. Spreker eindigde zijn betoog met te zeggen dat het risico om een dolksteek in de rug te krijgen niet mocht worden gelopen, waarna hij zich uitsprak voor het besluit tot wering der communisten uit de B.O.I.W.

Verschillende sprekers voerden hierna het woord, waarbij van niet-communistische zijde o.a. bezwaar werd gemaakt tegen voornoemd besluit, wjl h~~t~~ t in strijd ~~is~~ met de statuten.

Doordien de stemming schriftelijk geschiedde, werden de tegenstemmers niet bekend.

De politieke antecedenten van de op deze vergadering aanwezige extremistische personen zijn U reeds eerder gemeld.

Aangezien van de zijde der kringbesturen tegen dit besluit protest is aangetekend, omdat dit agendapunt buiten medeweten dezer besturen is behandeld, is de Afdeling Velsen der B.O.I.W. voornemens een buitengewone ledenvergadering te beleggen op Donderdag 23 September 1948.

*Op kant
op kant +*
Op deze vergadering zullen spreken de heren C.Spoor, secretaris B.O.I.W. afd. Velsen, wonende Hoofdstraat 17 te Santpoort, lid van Rijkseenheid en C.Mulder, wonende Brederoodseweg 78 te Santpoort, lid van de Partij van de Arbeid. De nieuwe statuten zullen de leden worden voorgelegd en eventueel zal een bestuursverkiezing worden gehouden.

Hieromtrent zal nog nader worden bericht.

Een "nabestouwing" van de in de aanhef van dit schrijven bedoelde vergadering, gegeven door C.Spoor, secretaris van B.O.I.W. wordt hierbij gevoegd.

De Commissaris van Politie,

J. Heyboer

Aan

den Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te 's- GRAVENHAGE.

Als ik hiernede een nabeschuwing wil geven over de buitengewone ledenvergadering van Donderdag 17 Juni 19 Juni j.l., is dit om hen die afwezig waren erop te wijzen, dat zij hiernede schromelijk hun plicht tegenover de gemeenschap hebben verwaarloost. Dit voor zover het diegenen betreft die geen geldige reden hadden om deze vergadering te verzuimen.

Dan wil ik in de eerste plaats een woord van groote erkentelijkheid uitspreken voor de voorzitter den Heer Marcelis, die op dien avond de zware taak had, dit voorstel in de vergadering te brengen.

Ieder lid noge wel overdenken dat hetgeen door de voorzitter is uitgesproken, zowel door hem als door de overige leden van het Afd. bestuur aanvaard is geworden, al was het dan met een bloedend hart.

Deze vergadering heeft het bewezen dat helaas zeer velen niet meer doordrongen zijn van de doelstellingen die ons tot elkaar brachten.

Zelfs ben ik er zeker van dat verschillende leden deze taak nimmer begrepen hebben, getuige hun houding tegenover onze gemeenschap.

Op deze vergadering is uitgesproken een aanklacht tegen de communistische leer, welke ieder weldenkend mensch tot nadenken hebben moeten stemmen.

Zij die afwezig waren hebben de taak van het bestuur te dien opzichte onjodig veel zwaarder gemaakt dan deze al was.

Als wij op deze vergadering personen hebben getroffen die wij door onze aanklacht niet meer kunnen beschouwen als te zijn goed Nederlander, dan hebben zij dit aan zichzelf te danken.

Want zij zijn het die opnieuw spelen met de hoogste goederen en waarden van de menschheid, omdat na dat wij nog maar zo kort geleden ten koste van miljoenen kostbare menschenlevens deze waarden hadden herwonnen.

Zonder een bepaalde politiek voor te staan is dit een zaak die ons allen raakt. Geen enkele garantie uit hun eigen mond geeft ons eenig vertrouwen, zo zij niet loslaten hun onderwerping aan een Buitenlandsche invloedsfeer die erop gericht is de menschheid onder dictatuur te brengen.

Zoals eenmaal alle klokken in Duitsland moesten luiden als weer een Volk tot slavernij was gebracht, zo klonken ook de afgelopen week de klokken in Praag, waar een vrij Volk afstand had moeten doen van alles wat het heilig was, voor de nachtswellust van het communistische monster.

Wij beluisteren in deze klanken de voorboden van een storm die op til is en aan welks voorbereidingen in ons Land wordt medegewerkt.

Het zijn deze waarschuwingen die onherroepelijk tot dit besluit moeten lijden. Niet de individu mag denken en handelen in de communistische ~~zaak~~ partij, naar de partij zelf.

Want ook de communisten in Holland juichen over hetgeen in T. Slovakije is gebeurd en verklaren openlijk dat zij hopen dat ook voor ons Land spoedig deze tijd noge aanbreken.

Wij zouden wel zeer onze taak en plicht hebben verzaakt ten opzichte van de doelstellingen van de gemeenschap, indien wij hiervoor blind waren gebleven, want wij hebben ons niet vrijgevochten om weer opnieuw het slachtoffer te worden van een vijfde colonne.

Wat wij wel hebben willen zijn, is een bestuur hetwelk wist wat zijn plicht was om naar eer en geweten op te komen voor de belangen van elke ~~and~~ illegale werker, de nagelaten betrekkingen en te waken om te strijden door alles wat met onze doelstellingen in strijd was.

Vanzelfsprekend zijn op deze ~~vergaderingen~~ vergadering beschuldigingen geuit tegen het Afd. bestuur en wel dat het onze schuld was dat de organisatie zo slecht heeft gewerkt. Met een gerust geweten heeft het bestuur dit kunnen incasseren, omdat naar al te velen ~~waken~~ wel beter weten en bij deze beschuldigingen hun eigen geweten zullen hebben voelen spreken.

Het was heusch niet de eerste kritiek, maar wel de eerste die openlijk naar voren werd gebracht. Het Afd. bestuur heeft al veel te veel teleurstellingen moeten ondervinden, om zich nog over veel te moeten verwonderen.

Zelfs verwonderden zij zich er geen eens over dat velen achter schot zijn gebleven, omdat zij zich liever niet in het openbaar uitspreken.

Zoon hogen dunk hadden wij reeds lang niet meer. Voor mij persoonlijk heeft deze vergadering wel duidelijk aangetoond, dat wij met niet veel leden meer zullen overblijven, die bereid zullen zijn en ook de behoefte hebben in dezelfde geest voort te gaan.

Velen van ons zullen nimmer de tragiek van dezen avond kunnen aanvoelen en daaren ook minder goed beseffen dat het wel degelijk van belang is,

die op deze vergadering getracht hebben overkoepelend te werken, door het in het leven roepen van een reuenistenvereniging inplaats van een B.O.I.W. hadden hiernede zeker de beste bedoelingen en ongetwijfeld zullen er velen zijn die hier wel iets voor gevoelden en zeker voor de categorie die zich nog nimmer iets gelegen hebben laten liggen aan hun Bond. Nij kan deze gedachtengang echter niet bevredigen omdat ik nog wel degelijk de noodzaak aanwezig acht om vast te houden aan B.O.I.W. verband, omdat wij nog actie genoeg te voeren hebben.

Zolang er nog de schandalen zijn van de slappe en willekeurige berichting, zolang er nog zoveel corruptie en rechtsverkrachting plaatsvinden is het noodzakelijk dat wij ten nauwste verbonden blijven.

Als ons voormalig lid den Heer Schilling in de vergadering een beroep doet op ons gezond verstand bij de nagedachtenis van onze gevallen vrienden, dan kan mij dit in het geheel niet ontroeren, omdat ik die nagedachtenis anders zie en ook anders belijdt. Al mijn werken en denken is ingesteld op de offers die voor ons gebracht zijn en stel ik in dit opzicht hoge eischen, ook aan mijzelf. Dit kan dus nimmer in strijd zijn met hetgeen ikzelf op het ogenblik uitdraag en dat kunnen wij toch moeilijk van de communisten zeggen. Want zij zijn het die zo hoog opgeven van hun illegale prestaties als communisten, zonder dat zij zich realiseren dat met hetgeen zij thans bezig zijn te doen spot met de meest elementaire begrippen van naastenliefde. Zij begrijpen eenvoudig een ander zijn mentaliteit niet of mogen hem niet begrijpen, zomin als dat zij e enig respect kunnen en mogen hebben voor een andere opvatting als de hunne.

Dit werd bewezen omdat den Heer Schilling in deze vergadering openbaar maakte dat ik getracht zou hebben hen afvallig te maken van het communisme. Hiernede wilde hij aantonen dat hij zo flink was om dit te weigeren.

Als hij deze raad van mij die ik hem in het strikste vertrouwen heb gegeven, zonder dat iemand anders hiervan op de hoogte was, niet heeft willen op volgen is dit zijn zaak, maar had hij dit naar juiste waarde weten te schatten, hij had er in deze vergadering over gezwezen.

Niet dat ik dit vreesde, want het behoeft voor niemand een geheim te zijn dat ik een geweldige anticommunist ben geworden, omdat ik liefheb de vrijheid van de individu een groot respect diegeven die ons deze vrijheid in alle Eeuwen schonken. Als uit de vergadering aan de communisten wordt voorgeschouwen naar niet zo hoog van de toren te blazen over hun illegale werk, daar zij pas begonnen nadat de oorlog tegen Rusland was ingezet, moende de Heer Schilling te moeten opmerken dat hij reeds in 1933 illegaal ~~werkte~~ werkte, namelijk de hulp aan de vluchtelingen die uit Duitsland kwamen omdat zij hun leven niet meer zeker waren.

Maar dan denkt hij zeker dat hij de eenigste is, want al heb ik tot nog toe nimmer behoefte gevoeld om dit aan de groote klok te hangen, dan kan het nu misschien geen kwaad als ik mij hierdan ook op beroep, omdat ik de eerste vluchte communisten onderdak heb verschaft in mijn huis.

Dit deed ik omdat ik inwendig kookte als ik er aan dacht dat de een e mens de ander naar het leven staat. Niet omdat ik illegaal werkte, deze verdienste laat ik aan anderen over.

Deze menschen vluchten voor de onderdrukking, eenzelfde onderdrukking als welke waarmede zij zelf op het punt staan, en in nog verschrikkelijker vorm te gaan toepassen op de strijdensmoede menschheid die deze over zich dreigt te laten komen.

Juist naar aanleiding van een vraag in hoeverre de Waarheid zich schuldig maakte aan opruiende artikelen tegen de oud-illegaliteit, waarvan de voorzitter de vergadering in kennis stelde, moge ik U dan enkele aanhalingen voorleggen uit een artikel van de bekende schrijver in ons Baken, Frits Kiof.

Deze schrijft in het Baken van 19 Juni 1948, dus drie dagen na onze vergadering het volgende.

BESMEURING VAN HET VERZET

Ik heb mij tot op den dag van vandaag verzet tegen uitsluiting van onze communistische leden. Ik meen echter, nu de Waarheid zich niet ontziet verzetlieden met stromen modder te besproeien, dat zij voor een keus moeten worden gesteld. Openlijk afkeuren en bestrijden van de roddelcampagne van Paul de Groot o.s., of er uit. Ik althans ga niet langer aan één tafel zitten met lieden, waarvan ik niet de garantie heb, dat zij eerlijk zijn, ook aal verschilt mijn politiek inzicht van het hunne. Deze garantie heb ik nu niet. En het heeft er niets mee te maken, dat de laster en de leugen van Paul de Groot, inclusief zijn vervalsingen, Verrink betreffen.

Hij eindigt als volgt: Met als doel het besmeuren van oud-illegalen die een andere opvatting hebben dan de Heer Paul de Groot. De Heer de Groot is te laf om met een nekschot te ~~aanpak~~ noorden of daartoe aan te sporen, daar zitten in Nederland teveel risico's aan. Daarom probeert hij journalistieke sluipmoord.

Het is me de verkiezingspropaganda wel, die hij van noode heeft. En zij teekent zijn zaak.

Het is jammer dat wij op de vergadering niet de beschikking hadden over dit artikel, dan hadden wij meteen klare wijn kunnen schenken inzake de vele onwaarheden in de Waarheid, om maar geen andere woorden te gebruiken.

En het is mede daarom, dat wij hen die deze zwijnderijen slikken en voeden uit onze bond hebben moeten verwijderen.

Al was de vergadering maar bezocht door een 53 stemgerechtigde leden, zo werd bij een stemmen van meerderheid beslist over deze maatregel, door het voorstemmen van 31 leden met 20 tegen en 2 blanco.

Wij weten nu waar wij aan toe zijn en mogen nog wel aannemen dat wij nog wel een en ander te slikken zullen krijgen, vooral van diegenen die tehuis bleven zonder reden.

Moeten wij ons spiegelen aan de voorspellingen van den Heer Schilling die ~~de~~ voornaamste woordvoerder namens de communisten ~~was~~ was op deze vergadering dan zal de B.O.I.W. hetzelfde lot beschoren zijn als de Raad van Illegaliteit. Hij moge zich dan goed herinneren dat een geschokt rechtsgevoel bij de meerderheid van de Raad van Illegaliteit een verder samenwerken onmogelijk maakte, zonder dat evenwel tót nog toe tot opheffing is overgegaan.

Wat de B.O.I.W. betreft deze heeft nu ook een geschokt rechtsgevoel, zodat ook hier een langer samenwerken met hen die dit veroorzaken is uitgesloten. Overigens zou het volkomen opgaan in de communistische bedoeling, indien hierdoor een scheuring zou komen in de oud-illegaliteit.

Het Afd. bestuur onderkend dit doch zullen ook de leden dit zo inzien, zo ja dan komt de voorspelling niet uit.

Weer herbergen wij menschen die gevlucht zijn uit het Land waar hun wieg stond, okdat zij de vrijheid niet meer mogen belijden, terwijl wij moeten ondervinden, dat een categori Nederlandsche onderdanen wroet en medewerkt om ons uit te leveren aan de dictatuur van Moscou.

Zo het Afd. bestuur hier blind voor was gebleven, zo zou zij haar taak schromelijk hebben verzaakt, hetgeen niet wegneemt dat wij deze stap met leedwizen hebben genomen, vervuld van groote teleurstellingen, dat reeds na drie jaar bevrijding zulke tegenstellingen mogelijk bleken.

Dat ieder lid in deze zijn verantwoordelijkheid moge beseffen en daaruit noge blijken welke mogelijkheden er nog voor de B.O.I.W. aanwezig zijn.

de secretaris Afd. bestuur
B.O.I.W. Velsen

G. Spoor.

UITTREKSEL

Voor ..... OD 455 ..... Naam ..... Bond Illegale werkers .....

Origineel in ..... OD 345 ..... Naam ..... Noord-Holland .....

Volg nr. .... Ag. nr. .... 43014 ..... Aard van het stuk ..... Maandoverzicht Amsterdam
Juli 1948
..... Afz. .... I.D. Amsterdam ..... Datum ..... 1-8-48 .....

Een verfijning van de democratie is op zeer duidelijke wijze merkbaar bij de Bond van Oud-Illegale werkers te Amsterdam.

Als gevolg van de door de C.P.N. gevoerde verkiezingscampagne, in genoemde bond stemmen naar voren zijn gekomen, waaruit de conclusie kon worden getrokken, dat samenwerking met de communisten niet meer mogelijk werd geacht.

Na de verkiezingsstrijd heeft deze actie vastere vormen aangenomen, waarvan de twee hieronder volgende citaten, voorkomende in het orgaan van de bond "Ons Baken", d.d. 10 en 17 Juli j.l. het bewijs leveren:

Onder de titel "Nabetracting" schrijft de ex-voorzitter: B.D(iamant):

Het is verkeerd de dingen om der lieve vrede naar binnen te verdoezelen, waardoor de activiteit naar buiten ten eerste wordt geschaad. Het orde op zaken stellen wil ook zeggen, dat zij haar werkkraft, meer speciaal en hoofdzakelijk in Amsterdam - die stagnatie heeft ondergaan - moet hernieuwen, maar dat zij dit doen moet met mensen, die niet uit politiek gewin oud-verzetsstrijders verdacht maken met middelen, zoals wij die hebben gemeend te moeten kenschetsen. Herhaaldelijk hebben wij dat uitgesproken en wij willen ernaar handelen.

Laat men dan maar betogen, dat wij partij-politiek bedrijven terwijl men weten kan, dat dit niet het geval is. Of heeft men het nodig als argument te gebruiken om eigen politiek gemodder bij gebrek aan deugdelijke argumenten of eventuele opdrachten uit te kunnen voeren? Verzetsmens te zijn geweest is niet de enige maatstaf, die moet worden aangelegd om naar buiten uit een bepaalde eenheid te demonstrenen.

Maar men moet het door zijn houding van de laatste tijden dit is geldend ook voor het huldigen van bepaalde staatkundige opvattingen, die niet stroken met onze nationale democratische opvattingen - mogelijk hebben gemaakt, eendrachtig, ook naar binnen, samen werken.

-2-

Uitgetrokken door ..... IIIh ..... Afd./Sectie ..... BIII ..... Datum ..... 25-9-48 .....

UITTREKSEL

Voor OD 455 Naam Bond Illegale werkers
Origineel in OD 345 Naam Noord-Holland
Volg nr. Ag. nr. 43014 Aard van het stuk Maandoverzicht Amsterdam
Juli 1948 Datum 1-8-48
Afz. I.D. Amsterdam

-2-

Dat dit, door de gebeurtenissen, die wij de revue hebben laten passeren, thans buiten gesloten is, dient erkend en er moet naar gehandeld worden".

Hoe de toestand in de Bond is, brengt de redacteur H.v.d. WEG in hetzelfde nummer ter sprake, waar hij o.a. mededeelt:

". . . dat de voormalige secretaris van de Bond weigerde de bescheiden van de Bond af te dragen, die alle verzoeken daartoe en zelfs een deurwaardersexploit, naast zich had neergelegd, waardoor het onmogelijk was geweest een overzicht van de stand der werkzaamheden aan de leden voor te leggen."

Het wekt dan ook geen verwondering, dat genoemde redacteur in het nummer van 17 Juli met de mededeling komt, dat:

". . . . thans maatregelen moeten worden getroffen om de zaak in het goede spoor te leiden, waarbij zal worden uitgegaan van het standpunt, dat:

In het georganiseerde verband alleen zij behoren, die het met de doelstellingen niet alleen eens zijn, maar tevens onderschrijven, dat onze democratische instellingen onaangetast moeten blijven. Internationaal zijn wij, wanneer het betreft onze solidariteit te betonen met hen, die op de grondslag van de zuivere democratie staan. Dit betekent, dat er geen gemeenschap kan plaats vinden met hen, die pas in de laatste plaats of in het geheel niet dit standpunt innemen. Die blindelings gehoorzamen aan instructies, door leiders gegeven, die deze instructies, al of niet aangepast aan nationale omstandigheden en van buitenaf verkregen, eveneens blindelings tot uitvoering moeten brengen, op straffe van, bij niet voldoen aan deze opdracht: ex-communicatie. De B.O.I.W. - aldus besluit de schrijver zijn artikel - staat voor de beslissing. Duidelijk zal moeten blijken, of het ingenomen standpunt door een meerderheid zal worden gedeeld".

Wanneer deze meerderheid aan de oproep van het bestuur gehoor zal geven de vergadering bij te wonen, die binnen afzienbare tijd zal worden gehouden, dan kan zekerheid worden aangenomen, dat de beslissing in ongunstige zin voor de communistische leden van de B.O.I.W. zal uitvallen.

Uitgetrokken door IIIh Afd./Sectie BIII Datum 25-9-48

Lijst van personen die in B.I.W. verband een rol gespeeld hebben.
(Samengesteld aan de hand van gegevens van oude datum, waarvan de meest recente gegevens dateren van Mei 1946)

PD 44201. 1. ALBERTS, Jan

Geboren te Groningen den 7e Juli 1910
Beroep kleermaker
Wonende te Groningen Anna Paulownastraat 52
Actief lid. Communist. Politiek commissaris.
Gearresteerd geweest wegens vrijheidsberoving en onbevoegd
vuurwapenbezit.

+2. BEUKER, Piet

PD 4690

Geboren te Utrecht den 18e Augustus 1903
Wonende te Peize (Gr.) Peizermade B36
Communist. Stuwende kracht in de B.I.W. Lid R.V.V. Verzorgde
voor de R.V.V. de wapens! Politiek commissaris B.I.W.
Gearresteerd geweest wegens vrijheidsberoving en het verlenen
van hulp aan een ontvluchte pol. del.

(K)

+3. BINEMA, Minne Banka

Geboren te Leeuwarden 7 Januari 1904
Pensionhouder
Wonende te Huizen (Fr.) Huizummerlaan 142
Actief lid B.I.W. Leeuwarden. Communist. Op 10-4-46 gearresteerd
i.v.m. onbevoegd voorhanden hebben van vuurwapenen.

(K)

+4. BORLENS

Employe Nederlandse Spoorwegen
Nadere gegevens onbekend.
Kern lid B.I.W.

PD 4671

5. BONDA, Bernard

Geboren te Groningen 17-3-1919
Beroep belastingambtenaar
Wonende te Groningen Th. a Theunissenlaan 125 b
Lid R.V.V. onder LANGEDIJK. Zou goed zijn en bereid zijn om
aan de politie inlichtingen te verschaffen.

+6. BRAAKSMA, Anns

Geboren te Morra den 14-12-1892
Autoverhuurder
Wonende te Leeuwarden Beetgummerstraat 44
Kernlid B.I.W. Leeuwarden

+7. BROKKEN, Benke

Geboren te Groningen 6-11-1913
Persfotograaf
Wonende te Huizen Paulus Potterstraat 21
Voorz. B.I.W. Leeuwarden. Op 10-4-46 gearresteerd wegens
onbevoegd voorhanden hebben van vuurwapenen.

- + 8. BRIJKER, Jechen
 Leeuwarden 28-6-1913
 Vertegenwoordiger
 Leeuwarden Brederestraat 14
 Communist. Kernlid B.I.W. Leeuwarden. 10-4-46 gearresteerd i.v.
 onbevoegd voorhanden hebben van vuurwapenen
- + 9. EBBINGA
 Groningen Gerbr. Bakkerstraat.
 Verzorgde de buitenpropaganda voor de B.I.W.
- + 10. de GEUS, Johannes
 Strijen 9-10-1892
 Dir. Levensverzekeringsmij AURORA
 Groningen Bachkade 8
 Leidende geest op de achtergrond in de B.I.W. Lid R.V.V.
 Intellectueel.
- PD 1827
- PD 2994 + 11. GOUDKUIL, H.
 Nadere gegevens onbekend
 Zou de leider van de R.V.V. voor de drie noordelijke provin-
 cies geweest zijn. Contact van BEUKER.
- + 12. HANJA, Pieter
 Tjimahi N.O.I. 31-8-1902
 Kunstschilder
 Leeuwarden Raadhuisstraat 21
 Kernlid B.I.W. Leeuwarden. 10-4-46 gearresteerd wegens onbevoegd
 voorhanden hebben van vuurwapenen.
- + 13. HARMSEN, A.
 Roedeweg 13 Groningen.
 Nadere gegevens onbekend.
 Kernlid B.I.W. Groningen.
- + 14. HOEFS, Adriaans
 Uden 21-9-1898
 Magazijnchef
 v.d. Waalstraat 4a Groningen
 Kernlid B.I.W. Groningen
- + 15. HOVING, E.
 Nieuwe Blekerstraat 21 Groningen
 Kernlid B.I.W. Groningen. Gearresteerd geweest.
- + 16. Mevr. DE JONGE-KRUISINGA
 Paterswoldscheweg 125 Groningen.
 Kernlid B.I.W. Groningen.
- + 17. DE JONG, Hendrikus
 Gronigen 10-12-1910
 Chauffeur
 Groningen Pijpstraat 7
 Kernlid B.I.W. Gron. Gearresteerd geweest.

- ✓ 18. KAMMINGA, Libbe
 Leeuwarden 16-6-1904
 Klerk Gemeente Reiniging
 Leeuwarden Groningerstraatweg 132
 Kernlid B.I.W. Leeuwarden.
- + - 19. KALK, F.
 Klapprooslaan 59a Groningen
 Kernlid B.I.W. Groningen
 Gearresteerd geweest.
- + - 20. KEULEN, Ferdinand
 Terzool 16-9-1912
 Soldaat B.S.
 Leeuwarden
 Was vermoedelijk ook lid B.I.W. Op 10-4-46 gearresteerd
 wegens onbevoegd voorhandenhebben van vuurwapenen. Bij huis-
 zoeeking werden wapenen gevonden.
- + 21. DE KOK
 Groningen.
 Nadere gegevens onbekend.
 Communist. R.V.V. man
- + - 22. KREMER, Harm
 Kernlid B.I.W. Groningen
- + - 23. KREMER, Cornelis
 Groningen Sofiastraat 26a
 Kernlid B.I.W. Groningen. Gearresteerd geweest
- + - 24. KUIPERS, Harm alias Lodderoeg
 Nieuwstraat 134 Groningen.
 Communist. Kernlid B.I.W.
- + + 25. V. D. LAAN, Johannes
 Wansverd 23-4-1921
 Leeuwarden Midlummerstraat 11
 Kernlid B.I.W. Leeuwarden. Gearresteerd geweest.
- + - 26. LANGEDIJK, Bertus
 Verl. Nieuwstraat 22 a Groningen
 Kernlid B.I.W. Commandant van afd. Recherche der R.V.V.
 Hield toezicht op de inlevering van wapenen door de R.V.V.
- + - 27. LINDEMAN, Harm
 Nieuweschans 27-6-1914
 Chauffeur-monteur
 Meeuwderweg 55 Groningen
 Lid B.I.W. Politiek delinquent. Ontsnapte met behulp van
 o.a. Piet BEUKER uit interneringskamp.

- PD 1877 28. INLOFS, Berend
 Groningen 5-4-1926
 Groningen Distelpad 5
 Kernlid B.I.W. Groningen. Gearresteerd geweest.
- + 29. v.d. MECHT, Georges Vitus
 Het Meer 6-3-1913
 Handelsondernemer
 Huisum Jan Lievestraat 46
 Lid. B.I.W. Gearresteerd 10-4-46
- + 30. MEYERING, Jan Hendrik
 Bellingwolde 13-1-1903
 Koopman
 Poelstraat 14b Groningen
 Kernlid B.I.W. Groningen
- + 31. MEYERING, Wirtje
 Bellingwolde 11-7-1904
 Chauffeur
 Barestraat 80 Groningen
 Kernlid B.I.W. Groningen
- PD 1073 32. MOJEL, Johannes Antonius
 Rotterdam 15-9-1922
 O.O. Administrateur M.G. (Huisschilder)
 Rotterdam Beverstraat 134e
 Groningen Zangewaterstraat 110b
 Actief Communist, Secretaris B.I.W. Gearresteerd geweest.
- + 33. NIEMARKT, Jouke Titus
 Leeuwarden 26-4-1917
 Student
 Nieuwstad 72 Leeuwarden
 Secretaris B.I.W. Leeuwarden. 10-4-46 gearresteerd i.v.m.
 onbevoegd voorhan den hebben van vuurwapenen.
- + 34. v.d. PLOEG
 Rechercheur P.O.D.
 Helperweststraat 11a Groningen.
 Fanatiek communist. Contact van LANGEDIJK. Commandant van
 een afdeling der R.V.V.
- + 35. POELSTRA, Drieweg
 Bewaker Interneringskamp
 Ijselstraat 38 Groningen
 Voorzitter B.I.W. Groningen. Communist
- + 36. PLUITER
 Lid B.I.W. Gearresteerd geweest.
- + 37. PRUIS
 Bewaker Interneringskamp Stadspark Groningen
 Papiermolen Groningen
 Lid B.I.W.

- PD 1915 38. RAATJES, R. J.
Noorderhaven 13 Groningen
Lid B.I.W. Gearresteerd geweest
- PD 1910 39. RITSEMA, Berend
Bedum 14-8-1908
Groente en visventer
Raamstraat 9 Groningen
Communist. Heeft schuilplaats voor wapenen.
- PD 2668 40. ROZEMA, Bertus
Leeuwarden 14-11-1915
Huizum, Huizummerlaan 44
Scheepsbouwer
Bestuurslid B.I.W. Leeuwarden. Communist. 10-4-46 gearresteerd
geweest ivm onbevoegd voorhanden hebben van vuurwapenen.
Was in het bezit van wapenen en munitie
- PD 1906 41. SAMPON, G. H.
Employe P.T.T.
Opheimerstraat 57 Groningen
Kernlid B.I.W.
- 42. SAMPON, Louis
Onderwijzer. Officier Ned. Leger.
Abel Tasmanstraat 18 Groningen
Lid R.V.V. Communist.
- PD 6563 43. SCHRÖDER, Severinus alias THEO
Groningen 28-3-1900
Radiotelegrafist P.T.T.
Waldeck Fyrmontplein 8 Groningen
Hoofd van de arrestatieploeg der R.V.V.
- + - 44. SCHUIL, Gerrit
Bewaker Interneringskamp
Willemsstraat 31 Groningen
Bestuurslid B.I.W. Gearresteerd geweest.
- PD 1960 45. SMANT, Georg
Delftzijl 17 Maart 1920
Handelaar in bouwmaterialen
Zuiderdiep 49 Groningen
Lid R.V.V.
- * - 46. SECUUR, Geert
Polderstraat 61 Groningen
Kernlid B.I.W. Afd. Cdt. R.V.V.
- + 47. SIMANT, Georg
Heerenweg 67 Groningen
Kernlid B.I.W. Lid R.V.V.

*-48. v.d. SLUIS, Menke

Bewaker interneringskamp
Coehoornstraat 29a Groningen.
Fel communist. Contact van BRUKER

+ 49. SIERTSEMA, P.

Botardiep 5 Gronigen
Kernlid B.I.W. Groningen, communist.

PD 2558 50. VINKE, Cors Hendrik Adriaan alias MEYER

Weesp 7-2-87
Sergeant Marine
Leeuwarden Swammerdamstraat 41 of Insulindestraat 114
Kernlid B.I.W. Leeuwarden

*-51. VISSER, Gerrit

Leeuwarden Marnixstraat 2
Kernlid B.I.W. Leeuwarden

X 52. VRIJESWIJK, Marinus Cornelis

Utrecht 14-2-1901
Electricien
Leeuwarden Azaleastraat 55
Lid B.I.W. Leeuwarden

/-53. WARDENAAR

Militair
Kernlid B.I.W. Leeuwarden. Gearresteerd geweest

*-54. WESSELS, Johannes Abram

Scherpenisse 8-6-1909
Sergeant radiotelegrafist
Bleeklaan 125 Leeuwarden
Kernlid B.I.W. Leeuwarden. Op 10-4-46 gearresteerd i.v.m.
onbevoegd vuurwapenbezit.

X-55. WESTERDIJK, Hendrik

Leeuwarden, 20-9-1924
Fotoplaatwerker
Leeuwarden Hollanderdijk 17
Communist. Op 10-4-46 gearresteerd wegens onbevoegd vuur-
wapenbezit. Bij huiszoeking wapenen gevonden.

X+ 56. de WIT, Tamme

Employe radiodistributiedienst Groningen.
Irislaan 67a Groningen.
Kernlid B.I.W. Communist. Bekend met zenders.

PD 1948 57. WOL(B)RING, Sford

Groningen 27-4-1917
Rechercheur M.G.
Cubadwaarsstraat 7 a Groningen.
Kernlid B.I.W. Lid RVV.

X-58. W. J. WOUSE, Pieter
 Huisnummer 12
 Hendrikstraat 19a Groningen
 Peningmeester B.I.W. Groningen

PD 194759. WIJSHUIS, Doude
 Bomen 1-7-11
 Chauffeur autobus
 Groningen Oosterweg 10a
 Kennis B.I.W.

PD 119560. Dr. KEMM, Willem
 Leeuwarden 12-8-1907
 Recheurder BNW
 Huisnummer de Vetsmaat 10
 Lid B.I.W. Leeuwarden. Op 10-4-46 gearresteerd
 Iem onbevoegd vuurwapenbezit.

X-61. W. J. KEMM, Willem
 Allingwier 8-6-1920
 Landbouwer
 Oosterend 26a
 Kennis B.I.W. Leeuwarden. Gearresteerd wegens het onbevoegd
 vordanden hebben van vuurwapenen. op 10-4-46

12-10-48

Os

16 Augustus 8

B 40167

~~III~~

IIIf IIIh 3

N.a.v.schr.Pol.Velsen No.40167
6 Juli 1948

B.O.I.W.

05455

G E H E I M .

UITGEBREID

Naar aanleiding van het verslag d.d. 6 Juli 1948, Nr. G 106, Geheim Uwer administratie, waarin melding gemaakt wordt van een vergadering van de Bond Oud Illegale Werkers te Uwent, moge ik U verzoeken mij terzake wel te willen doen berichten, welke de argumenten zijn geweest, die voor of tegen het voorstel tot wering van communisten uit de B.O.I.W., werden aangevoerd.

Voorts zal ik ~~mede~~mede prijs stellen te vernemen, of - dan wel in hoeverre de 20 personen, die hun stem tegen dit voorstel hebben uitgebracht tot extreemlinkse groeperingen behoren.

Ten aanzien van dezulken onder hen zal ik gaarne - voor zover Uwerzijds niet reeds eerder omtrent hen werd bericht - worden ingelicht aangaande de personalia en hun politieke antecedenten en eventuele activiteit.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

f

J.G. Grabbendam

an de Heer
Commissaris van Politie

Velsen

A 45486 ~~hand~~ 245

UITTREKSEL

Voor ..... OD 455 ..... Naam ..... B.I.W. ....
Origineel in ..... OD 345 ..... Naam ..... maandrapporten NH .....
Volgnr. .... Ag.nr. 40167 ..... Aard van het stuk Juni 1948 .....
..... Afz. Politie Velsen ..... Datum 6.7.48 .....

Tijdens een buitengewone ledenvergadering van de Bond van Oud Illegale Werkersm afdeling Velsen, werd door het bestuur een voorstel ingediend om communisten uit de Bond te weren. Dit voorstel werd met 31 tegen 20 stemmen aangenomen.

Uitgetrokken door ..... EQ ..... Afd./Sectie ACD-4b ..... Datum 5.5.49 .....
Op aanwijzing van ..... B-III .....

UITTREKSEL

Voor AA 4/55 Naam Bond Oud-Illegale Werkers
Origineel in OD 345 Naam Noord-Holland
Volg nr. Ag. nr. 39958 Aard van het stuk Politieke toestand in de Hoofdstad.
Afz. I.D. Amsterdam Datum 5-7-48

-2-

In de afd. Velsen van bovengenoemde bond is - volgens een bericht in "Het Vrije Volk" van 18-6-48 - reeds het besluit genomen, de communistische leden uit de afdeling te verwijderen. De bekende verzetsman, H. van RANDWIJK, noemt dit, naar aanleiding van de publicaties in De Waarheid, in een artikel, getiteld "communistische vuilspuiterij", voorkomende in "Vrij Nederland" van 19-6-48:

Een zeer ergelijk en misdadig staaltje van politieke immoraliteit en verder verklaard hij dan:
Het is een viezigheid, een smeerlapperij, die zijn weerga niet heeft in Nederland.

In het vervolg van dit artikel wijst hij dan op het verschil dat tussen hem en Gerben Wagenaar "over democratie" bestaat, maar daarom - zo vervolgt hij verder - "heb ik niet de behoefte en nog minder het recht, om zijn dapper verzet te verkleinen en het karakter, dat hij daarin betoonde, te besmeuren, wie dat doet, beledigt niet èèn persoon, of èèn partij, hij bevuilt het verzet zelve en daarbij de gedachtenis onzer doden."

Uitgetrokken door IIIh Afd./Sectie BIII Datum 11-8-48

74

Volgno.
15 JUNI 1948.
ACD/30079

No. 1183a-48 ID.

B

G E H E I M

Amsterdam, 11 Juni 1948.

OVERZICHT van de tweede-vervolg-Algemene Vergadering van de BOND VAN OUD-ILLEGALE WERKERS AMSTERDAM (B.O.I.W.) gehouden op Maandag 7 Juni 1948, te 20 uur, in de groene zaal (capaciteit 130 plaatsen) van KRASNAPOLSKY te Amsterdam.

Aanwezig waren ± 80 man, waaronder een tiental vrouwen. Dit gezelschap bestond uit communisten, rooms-katholieken, liberalen, socialisten en anti-revolutionairen. Militairen waren er niet.

Aanwezige bestuursleden:

- x | VELDHUISEN, Gerardus, geboren te Amsterdam, 23 October 1908, landmeter; voorzitter;
- x | HEYERMANS, Hermina Maria Leendert, echtgenote van W. van KOUWEN, geboren te Katwijk aan Zee, 13 September 1902, schrijfster (gemeenteraadslid); en
- x | TURENHOUT, Johan Daniël van, geboren te Amsterdam, 22 Juni 1893, opzichter Gem. Waterleiding.

Afwezig waren de bestuursleden:

- x | WEG, Henricus Ursinus, geboren te Dordrecht, 10 October 1894, koopman; (vice-voorzitter) -wegens vacantie-;
- x | MEIJER, Geertruida, echtgenote van J.F. Wijsmuller, geboren te Alkmaar, 21 April 1896; (penningmeestresse) -wegens verblijf in Duitsland-;
- x | STEFFEN, Fr. (?) -secretaris-;

De voorzitter opende deze al bij voorbaat tot mislukken gemaakte vergadering; de benodigde stukken waren nl. in handen van de afwezige bestuursleden. In deze derde vergadering zou worden beslist over het al of niet opnemen in de statuten (art.3): TROUW AAN ORANJE, en in art.3c het woord FASCISME te vervangen door DICTATUUR. De achter deze wijzigingen schuilende bedoeling is om de communisten in de bond in het nauw te drijven, zodat zij geen lid meer van de bond zouden kunnen (willen) zijn.

Ook

Ook deze vergadering evenwel vermocht geen uitkomst te brengen. Integendeel. De hele zaak liep vast en raakte in een nog groter impasse. Er was een verwarrende mengelmoes van moties, voorstellen, stemmingen en nog eens stemmingen, kalmerende en heethoofdige betogen. 'n Zee van tijd ging teloor door ruzie over futiliteiten; vooral na het betoog van Johannes Gerardus SCHRIJVER, geboren te Zwolle, 9 April 1898, distributie-ambtenaar, die beweerde dat de bond wettelijk nog nooit had bestaan en dat het daarom onzin was om te spreken over onreglementaire en onwettige beslissingen, ontstond er een grote hilariteit. Hij voerde daarbij als bewijs aan art. 14 der statuten, luidende: "Deze statuten treden in werking op de dag van plaatsing in de Nederlandse Staatscourant. Deze plaatsing is nooit gebeurd."

Onder groot tumult traden voorzitter VELDHUISEN en Mevrouw KOUWEN-HEIJERMANS plotseling als bestuursleden af, waardoor VELDHUIJSEN de gelegenheid kreeg om persoonlijke onaardige dingen te zeggen, hoofdzakelijk tegen Bernard DIAMANT, geboren te Amsterdam, 6 Juni 1879, de ex-voorzitter.

Na verwarde voorstellen en stemmingen over het kiezen van een voorlopig bestuur werd, vrij plotseling, met grote meerderheid van stemmen de vergadering verdaagd, gevolg hebbende, dat bijna niemand nu meer wist of er nog een bond en een bestuur bestond.

Toen, na deze laatste stemming, het grootste gedeelte der leden was weggegaan, richtte SCHRIJVER zich van achter de bestuurstaafel tot de aanwezigen. De overgeblevenen waren hoofdzakelijk communisten en links-georiënteerden. En in deze meer eendrachtige sfeer werd een commissie samengesteld van 10 personen om het Hoofdbestuur (i.c. de niet verschenen bestuursleden) op te zoeken en tot verantwoording te roepen. In deze commissie werd o.a. zitting genomen door:

- VERHUL (?)

+ ZANTEN, Dirk Jan, geboren te Haarlemmermeer, 8 Juni 1921, vertegenwoordiger drukkerij

+ NAK (?)

+ SCHRIJVER (zie boven), en

+ TURENHOUT van (zie boven).

Op een dictatoriale wijze werd getracht handtekeningen te verzamelen van de mensen die in de zaal nog aanwezig waren bij het samenstellen van deze commissie en trachtte men te weten te komen wie wél dan niet voor het instellen van die commissie had gestemd.

Naar werd vernomen zou het ledental van de B.O.I.W. gedurende de laatste tijd met ± 50% zijn teruggelopen. Verschillende aanwezigen meenden, staande de vergadering, de bond te moeten opheffen.

Communistische woordvoerders waren in het bijzonder: VERHUL (?), van ZANTEN en VELDHUIJSEN, die dezerzijds ook als communistisch staan geregistreerd, evenals SCHRIJVER.

Voor

mm him den.
↓

Voor goed begrip diene, dat reeds geruime tijd in de B.O.I.W. tweespalt bestaat. Deze bond, een conglomeraat van verschillend denkenden, werd korte tijd na de bevrijding opgericht. Uiteraard zijn hiervan dus ook communisten lid. Gedachtig aan hun houding in het verzet, werd in de na-oorlogse behoefte aan eenheid geen stem verheven tegen hun lidmaatschap.

Het bestreden artikel 3 der statuten luidt aldus:

In dankbare herinnering aan de wijze woorden van H.M. de Koningin, die ons volk in benarde tijden sterkte door den weg te wijzen naar een lichtende toekomst, stelt de Bond zich ten doel:

- a. alle oud-illegale werkers in het Koninkrijk der Nederlanden, zonder onderscheid van ras, sexe of maatschappelijke positie en met volledige eerbiediging van ieders godsdienstige opvatting of politieke richting te verenigen op zuiver democratische grondslag;
- b. Ondersteuning van de handhaving der grondwettelijke rechten en vrijheid;
- c. te strijden tegen elke vorm van fascisme, onder welke benaming zich dat ook moge voordoen, zijn werk hervatten of invloed uit te oefenen op het maatschappelijk en geestelijk leven in het gehele Koninkrijk der Nederlanden.
- d. Overige wettelijke doeleinden, waarvoor bij de oud-illegaliteit belangstelling en overeenstemming van gedachten bestaat.

De Bond streeft deze doeleinden na, o.a. door:

- 1e. snelle en gehele zuivering van het land van fascistten, collaborateurs en zwarte handelaren;
- 2e. bestrijding van onrechtvaardigheden en sociale misstanden in den ruimsten zin des woord, zooals werkloosheid.

Hoewel al strubbeling ontstond wegens het gemis van de woorden TROUW AAN ORANJE, bereikte de controverse haar hoogtepunt na de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije, toen Bernard DIAMANT zich voortrekker betoonde tegen het communisme en art.3c met zijn volgelingen wenste te wijzigen in die zin, dat in de plaats van het woord FASCISME, het woord DICTATUUR zou komen te staan. Deze kwestie liep vrij hoog, met gevolg, dat DIAMANT zijn voorzitterszetel ter beschikking stelde.

Het is niet onmogelijk, dat de communisten, misschien onder aanvoering van SCHRIJVER, die dit al eerder zonder succes probeerde, zullen pogen zich van deze bond meesterte maken.

VERZONDEN AAN: Hfd. C.V.D., Haag.
H.C. Asd.

F.3.

GEZIEN:

De Hoofdcommissaris van Politie
namens deze

De Commissaris van Politie,